

EESTI SPORDILEHT

EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

Toimetus ja talitus: Tallinn, Gonsiori t. 4. Kõnetr. 700. Postkast 70. © Tellimise hind: aasta peale 500 marka, kuu peale 50 marka.
Eesti Spordileht ilmub iga neljapäev.

VI. aastakäik.

Neljapäeval, 20. augustil 1925. a.

VI. aastakäik.

Esivõistlused ilma Klumbergita.

Uus kergesportlaste generatsioon.

3 uut Eesti rekordi. — Tartu suured edusammud.

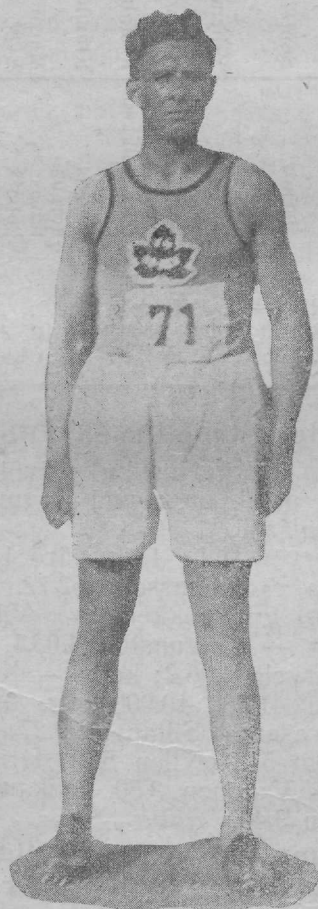
1925. aasta märgib murrangut Eesti kergejõustikus, kus vanem generatsioon äkildaselt on tagasi tõmbunud spordiväljalt ja liikumise kandmise peaaegu tervena on noorte õlgadele jätnud. Peale A. Klumbergi, kes oli alati meie esivõistluste a ja o, on tänavu loobunud veel tegevspordimisest Lossman, Ever, Perevesin, Jaanvaldt, Neumann, Huuk, Kiittim, Al-sok, Nuuter, Saat, Teinburg, Freese ja teisi. Sarnase rea kuulsate nimede kaotamine võiks kergejõustiku käekäigule otse katastroofiliseks pidada, ja loomulikult valitseski asjale lähedalseisvates ringkondades umbusaldus ja ärevus oma armastatud ala tuleviku pärast. Mõndi täielikult arglikult esivõistlustele välja ja taheti kaeda, kui sügavale oleme meie tagasi langenud.

Avameelselt, ilma hooplemiseta, peame aga nüüd tagantjärele tunnustama, et esivõistlused meie ülirohmustava üllatuse valmistasid ja mure kergejõustiku tuleviku pärast täielikult pühkisid. Saavutused, mida noored jõud esivõistlustel esile tõid, olid tõelikult ootustest üle käivad ja endiste aastate tulemusigi, kus meie terve kergejõustiku eliit väljas oli, osalt varju jätaavad. Et mitte liialt sõnu raisata, toome statistilised andmed meie esivõistlustelt iseseisvuse päevil, mis iseenesest küllalt seiget keelt kõnelevad (vaata tabel lh. 2). Jooksud näitavad isegi tuntuvat edu, kuna visked-hüpped seisakut väljendavad. Seejuures ei tohi unustada, et nii halbu olusid ilmast tingitult meil vaevalt esivõistlustel on näha olnud, kui seda nüüd kõrgus- ja teivashüppeks, kuulitõukeks, odaviskeks jne. oli. Kõrgushüppes näit. tuleb kindlasti 10 sentimeetrit võimatu hüppepaiga peale panna.

Kuna varematal aastatel pealinn on ülejõuliselt domineerinud provintsi üle, tuli tänavu nähtuseks, et pealinn oma kaanenud sportlaste koosseisuga osutus jõuliselt võrdseks provintsiile. Tekkis inofitsiaalselt pinev Tartu—Tallinna duell, mis nihasti võistlejad kui ka pealtvaatajad elevuses hoidis ja äärepealt pidi Tartu kiirelt-tõusva sportlaspõlvele võidu too-

ma. Seekord suutis küll Tallinn napi ülekaaluga (9 punktiga) veel võita, kuid järgmine kord võib võit juba Tartu kasuks otsustada. Iseenesest on sarnane ühejõuline konkurents linnade vahel soovitatav nähtus ja kiire edu pant.

E. Spordilehe foto.



Reinhold Keskiüll, Sport, kiirem Eesti jooksja.

Edurikkam mees tänavustel esivõistlustel oli Keskiüll, kes ka Vabrikantide ühingu auhinna parima saavutuse eest omandas. Ta seisab praegu suurvormi lähel ja võiks parematel radadel kõigiti rahvusvahelisi aegu näidata, kui juba nüüdki ehk tema

11,1, 23,1 ja 52,3 seda osalt on. Ta on vist meil ka mees, kes esimesena 11 ja 50 sekundi piiri purustab.

Peatudes sprinterite juures, tuleb märkida Laabenti talenti, kellest meil juba varemgi juttu on olnud. Ta näib juba kindlalt teise koha peale Eestis Keskiüll järel pretendeerivat. Universaalne Rähn ja Must kuuluvad praegu edasi meie valedajalgsemate meeste kilda.

Keskmaade crack oli Tiisfeldt, kes läinud aastal pikka maad harrastas ja Lossmani rekordide peale hammast ihus. Nüüd on ta igatahes vist õigema ala omale leidnud. Suur jõurikkus ja visadus teevad teda meie oludes praegu õige väljapaistvaks meheks, kuid kontinendi eriklassi tõusmiseks vajab mees veel suuremat tehnilist viimistlust.

Villemsen on jooksja, kelle peale ajahammas ei hakka ja juba 15 aastat väsimatult häid saavutusi puistab. Tänavu näib ta veel eriti hoogne olevat ja oleks parema ilmaga kindlasti 1500 mtr.-is alla 4.15 läinud. Narvalane Vitsut on lubav algaja. Jookseb võrdlemisi kenat stiili ja omab head innu. On aasta jooksul tuntuvalt edenenu.

„Lendav tapalane“ Laurson oli 5000 mtr.-is hea, kuid 10.000 mtr. on talle nähtavasti liiga pikk maa. Selle võitis suuremate kogemuste tõttu Paal. Kui aga viimane hoolsamini oma meistrilala harjutama ei hakka, on vist Birkentak see, kes tuleval aastal meistri medaali oma tasku pistab. Sel mehel on andmed olemas, et Eesti pikamaa meistriks tulla.

Rüütel on aastaga stiilselt palju parenenud, kuid ta jooks jätab veel ikkagi raskek mulje.

110 mtr. tõkkejooksu paremad olid vastu ootust Rähni ja Reisneri asemel Palmberg ja Viim. Eriti puhas ja kaunis oli eelmise tõketest üleminek. Kui Palmberg sundab oma 100 mtr. kiiruse 11,5 sek. peale viia, võib ta ka tõkkeid alla 16 sek. katta. Ta peaks oma treeningu selle poole juhtima. 400 mtr. tõkkejooksus näitas Rähn konarlise jooksu peale vaatamata kena saavutuse. (Järg 2. leheküljel.)

Kergejõustiku esivõistlused.

(1. lehekülje järg.)

E. Spordilehe foto.



800 mtr. lõpupingutus Villemsoni ja Tiisfeldti vahel.

Hüpped kippusid jääma esivõistluste kehvamaks alaks. Ainult Rähn oli mees, kes suutis asja vee peal hoida. Teised, olgugi et panid palju head tahtmist välja, on veel liiga vähe treeneritud. Hüpped aga põhjenevad just peajasjalikult tehnika virtuositeedil.

Visketes oli Tammer vari oma endisest võimetest. Meimer, Kalkun ja Liinat suutsid siiski kuidagi viskete konkurentsi tagajärjed vastuvõetavale kõrgusele viia. Feldmann on veidi halvas suunas arenenud, ei ole küllalt rõhku stiili puhtuse peale pannud, ja ei suutnud seetõttu täiel määral tema peale pandud lootusi täita. Noorematest olid lubavamad Suuk, Balzer, Miil ja Teearu.

Viievõistlus pakkus tänavu haruldast kõva konkurentsi, osalt ka selle tõttu, et ta finaalarana Tartu—Tallinna vahekorras selgitamisel pidi otsustav olema. Liinat oli võistluse ülekaalukas võitja, kuna ka Meimer ja Verder head mitmevõistleja klassi näitasid.

Üksikute võistlusliikide võitjaks tulid: lühikestes maades Keskküll, keskmades Tiisfeldt, pikkades maades Laurson, hüpetes Rähn ja visketes Tammer.

Rähn oli ühtlasi ka võistluste mitmekülgsem sportlane, võites üldse 26 punkti. Tema järgneksid: Tiisfeldt 19 p., Keskküll 18 p., Liinat ja Tammer 17 p.

Seltsidest tuli võitjaks Kalev 137 punktiga. Järgnevad: Akadeemiline spordiklubi 91, Tartu Kalev 79, Sport 42, Narva-Jõesuu Kalevala 16, Pärnu Tervis 11, Tori Kalev 7, Rakvere spordiklubi 6, Narva Kalev 5, Narva Võitleja 5, Nõmme Kalju 3 ja Riigiteenijate spordiühing 2 punkti.

Linnadest omandas punkte Tallinn 179, Tartu 170, Pärnu 11, Narva 10 ja Rakvere 6.

Tehnilised tagajärjed:

100 mtr.: 1. eeljooks — 1. Laabent, akad. sp. kl., 11,5; 2. Gern, Tartu Kalev; 3. Kitsing, sama. 2. eeljooks — 1. Viin, akad. sp. kl., 11,6; 2. Pillikse, sama; 3. Brüller, Kalev. 3. eeljooks — 1. Keskküll, Sport, 11,1; 2. Must, Narva Kalev.

Vahejooks — 1. Kitsing 11,7; 2. Must; 3. Gern. Lõpujooks — 1. Keskküll 11,4; 2. Laabent; 3. Must; 4. Kitsing; 5. Viin; 6. Gern.

200 mtr. — 1. Keskküll 23,1 (uus Eesti rekord); 2. Rähn, akad. sp. kl. 23,4; 3. Laabent 23,9; 4. Tiisfeldt, Kalev, 23,9; 5. Saulmann, Sport, 24,3; 6. Must 24,5 (järeljooksus 24,2); 7. Gern 24,5.

400 mtr. — 1. Keskküll 52,3; 2. Tiisfeldt 52,6; 3. Saulmann 53,2; 4. Villemson, Kalev, 54,9; 5. Vitsut, N.-Jõesuu Kalevala, 55,3; 6. Palmberg, Kalev.

800 mtr. — 1. Tiisfeldt 2,00,5; 2. Villemson 2,02,4; 3. Antson, Tartu Kalev, 2,04,9; 4. Vitsut 2,08,0; 5. Reimann, Tartu Kalev; 6. Hopp, Kalev.

Eesti esivõistluste saavutused:

Võistlusala	1920 a.	1921 a.	1922 a.	1923 a.	1924 a.	1925 a.
100 mtr.	Saulmann 12,1	Pereversin 11,6	Pereversin 11,7	Keskküll 11,7	Pereversin 11,7	Keskküll 11,4
200 "	24,6	23,9	23,9	Pereversin 23,7	23,8	23,1
400 "	53,2	54,4	53,8	Jaavaldt 53,7	54,1	52,3
800 "	2,03,0	2,03,4	2,01,7	Villemson 2,03,6	Hink 2,00,8	Tiisfeldt 2,00,5
1500 "	4,13,5	4,18,4	4,18,4	Gern 4,19,8	4,17,1	Villemson 4,18,8
5000 "	15,59,4	16,54,6	16,16,3	Laurson 16,52,6	16,42,5	Laurson 16,22,4
10000 "	—	Osterode 34,56,9	34,56,9	Paal 35,14,8	35,03,7	Paal 36,15,9
110 " tõkkeid	18,1	Nuuter 18,0	17,6	Neumann 17,9	Neumann 16,5	Viin 17,0
400 "	—	Saulmann 65,0	63,6	Veiss 61,9	Saulmann 61,6	Rähn 59,6
kaugus	Klumberg 6,81	Klumberg 6,64	Klumberg 6,75	Klumberg 7,09	Klumberg 6,73	Klumberg 6,62
kõrgus	Martin 1,75	Org 1,75	Ever 3,40	Ever 3,40	" 3,30	Steinberg 1,60
teivas	Ever 13,05	Ever 12,84	Klumberg 13,63	Noss 12,65	" 13,68	Martin 3,10
kolmik	Tammer 13,90	Tammer 13,84	Tammer 13,84	Tammer 14,47,5	Tammer 13,65	Rähn 13,57
kuul	Tammer 41,06	Tammer 38,34	Klumberg 40,01	Klumberg 41,10	Kalkun 42,43	Tammer 12,63
ketas	—	Klumberg 60,21	—	—	Klumberg 60,46	Kalkun 40,27
oda	—	E. Klumb. 35,19	—	—	Tammer 34,73	Meimer 53,08
vasar	—	Tammer 9,50	—	—	—	Tammer 35,56
raskus	—	—	—	—	—	Liinat 9,02

1500 mtr. — 1. Villemson 4,18,8; 2. Tiisfeldt 4,22,0; 3. Vitsut 4,24,8; 4. Antson 4,25,2; 5. Laurson, Kalev, 4,26,9; 6. Rüütel, Tartu Kalev, 4,27,1.

Soome esivõistlused Viiburis,

mis meie kergejõustiku esivõistlustega ühel ajal peeti, on annud järgmisi paremaid tagajärjed:

100 mtr. — Helle 11,1, Härö 1 mtr. järel.; oda — Johansson 62,72, Ekqvist 60,00; 110 mtr. tõkkeid — Vilen 16,2; 1500 mtr. — Koivunaho 4,03,1, Jansson 4,03,5, Järvelä 4,06,2; ketas — Kivi 42,24, Niittymaa 41,58; 10.000 mtr. — Jussila 32,22,2; vasar — Siltanen 39,27; 400 mtr. — Aström 51,2, Vilen 52,1, Drisin 52,1; teivas — Vanonen 3,50, Nikander 3,40, Johansson 3,40.

Soome tööväe esivõistlused

peeti ühel ajal kodanlastega Tampere. Tagajärjed olid: 100 mtr. — Etholen 11,3; 200 mtr. — Elo 23,0; 400 mtr. — Mattila 50,8; 800 mtr. — Borg 1,55,6; 1500 mtr. — Borg 4,05,1; 10.000 mtr. — Jokela 32,05,5; 110 mtr. tõkkeid — Mattila 16,5; 400 mtr. tõkkeid — Rytönen 58,7; kuul — Korpi 13,66; ketas — Lindborg 40,43; vasar — Silius 38,43; kõrgus — Etholen 1-85; kaugus — Heinänen 6,71; teivas — Karhunen 3,40; kolmik — Vainio 13,70.

5000 mtr. — 1. Laurson 16,22,4; 2. Hermann, Narva Võitleja, 16,44,2; 3. Rüütel 16,45,4; 4. Birkentak, Kalev, 17,40,0; 5. Laas, Tartu Kalev; 6. Maasik, Riigiteenijate spordiühing.

10.000 mtr. — 1. Paal, Sport, 36,15,9; 2. Laurson 36,30,5; 3. Rebas, Kalev, 36,51,6; 4. Birkentak 36,56,2; 5. Rüütel 37,06,0; 6. Maasik 38,02,0. 110 mtr. tõkkeid — 1. Viin 17,0; 2. Palmberg 17,1 (uus Eesti rekord); 3. Rähn 17,3; 4. Steinberg, Tartu Kalev, 18,0; 5. Reisner, Akad. sp. kl., 19,0; 6. Pillikse 19,8.

400 mtr. tõkkeid — 1. Rähn 59,6 (uus Eesti rekord); 2. Reisner 62,7; 3. Saulmann 63,2; 4. Palmberg 63,4; 5. Antson 71,3.

Kaugus — 1. Rähn 6,62; 2. Laabent 6,19; 3. Steinberg 6,18; 4. Kitsing 6,12,5; 5. Ivask, Tartu Kalev, 6,05; 6. Kraamann, Kalev, 5,92.

Kõrgus — 1. Steinberg 1,60 (1,65); 2. Kitsing 1,60; 3. Tiitso, Akad. sp. kl., 1,55 (1,60); 4. Pillikse 1,55; 5. Mihailov, Kalev, 1,55; 6. Juurikas, Kalev, 1,50.

Kolmik — 1. Rähn 13,57; 2. Kitsing 12,55; 3. Steinberg 12,50,5; 4. Palmberg 12,50; 5. Tamman, Kalev, 12,31; 6. Pillikse 12,16.

Teivas — 1. Martin, Tartu Kalev, 3,10; 2. Reisner 3,10; 3. Rähn 3,10; 4. Tamman 3,00; 5. Villemson 3,00; 6. Steinberg 2,70.

Kuul — 1. Tammer, Kalev, 12,63; 2. Neumann, sama, 12,26; 3. Feldmann, Akad. sp. kl., 12,17; 4. Ivask 12,11; 5. Suuk, Kalev, 11,52,5; 6. Liinat, sama, 11,45.

Ketas — 1. Kalkun, Tartu Kalev, 40,27; 2. Feldmann 37,63; 3. Ivask 37,41,5; 4. Balzer, Nõmme Kalju, 37,19,5; 5. Ernesaks, Kalev, 36,88; 6. Teearu, Sport, 35,15.

Oda — 1. Meimer, Pärnu Tervis, 53,08; 2. Schütz, Akad. sp. kl., 49,45; 3. Miil, Tori Kalev, 47,52; 4. Lehtmets, Kalev, 47,39; 5. Verder, Rakvere spordiklubi, 45,53; 6. Rosenberg, Kalev, 44,60.

Vasar — 1. Tammer 35,56; 2. E. Klumberg, Kalev, 31,32,5; 3. Liinat 30,50; 4. Teearu 27,12; 5. Miil 25,93; 6. Bysa, Kalev, 24,65.

Raskus — 1. Liinat 9,02; 2. Tammer 8,71; 3. Teearu 7,87,5; 4. Neumann 7,55; 5. Suuk 6,85; 6. Ivask 6,16.

Viievõistlus — 1. Liinat 12 p.; 2. Meimer 20 p.; 3. Verder 21 p.; 4. Ivask 26 p.; 5. Kitsing 27 p.

Viievõistluse üksikud paremad tagajärjed olid: 200 mtr. — 1. Laabent 24,4; 2. Liinat 25,0; 3. Kitsing 25,1; 4. Meimer 25,3; 5. Pillikse 25,4; 6. Reisner 25,4.

Kaugus — 1. Laabent 6,05; 2. Liinat 5,96; 3. Kitsing 5,81; 4. Ivask 5,75; 5. Pillikse 5,62; 6. Meimer 5,60.

Ketas — 1. Liinat 35,81,5; 2. Verder 35,71; 3. Miil 35,34; 4. Ivask 34,09; 5. Meimer 32,61; 6. Laabent 26,95.

Oda — 1. Meimer 52,32; 2. Verder 47,75; 3. Miil 46,66; 4. Kerd, Kalev, 45,22,5; 5. Liinat 44,45; 6. Laabent 41,80.

1500 mtr. — 1. Verder 5,01,1; 2. Liinat 5,26,8; 3. Ivask 5,27,8; 4. Meimer 5,34,1; 5. Kitsing 5,52,5.

Charles Hoff'il uus teivashüppe ilmarekord.

12. ja 13. augustil Oslos peetud võistlustel on Charles Hoff parandanud oma teivashüppe ilmarekordi 4,21 mtr. pealt 4,23,5 mtr. peale.

400 mtr. võitis ameeriklane Stevenson 49,9; odaviske Sunde 58,53; 100 mtr. ameerikl. Johns 11,3; 800 mtr. saksl. Peltzer 2,06,6; 110 mtr. tõkkeid Riley, Am., 15,2; kaugushüppes jäi Hoff tagajärgel 7,26 teiseks, esimene oli Aastad 7,45; ketas Askildt 43,94.

50-kilomeetri rattasõit

peeti pühapäeval Spordi korraldusel Kadrioru ringteel. Osavõtjaid oli 7. Võitis J. Golding, Sport, ajaga 1.32.39,3, mis on tuntavalt parem senisest Eesti rekordist. Viimane kuulus F. Rabale ajaga 1.36.08. Teine oli Ivanov, Rakvere Kalev, kes lõpul spurdiga Tshutselovi, Sport, võitis meetri võrra. Ivanovi aeg oli 1.37.11. Neljas Hopp, Kalev; viies Kõlkar, Sport; kuues Veermann Rakkest. F. Raba katkestas rattavea tõttu.

Kehakultuurilisest minevikust.

Antiikaeg.

E. SPORDILEHELE kirjutanud Dr. H. JÜRGENSON.

On rahvaste ajaloo ning üksiku rahva elus momenta, mis iga rahvust kui üksust iseloomustavad, teatavale ajajärgule, ühe ja sama rahvale kindlakujulise ilme annavad, teda karaktiseerivad: see oleks ka maksev antiikaja (Greeka, Rooma) rahvaste kohta, kelle kultuuri meil tihti eeskujuliseks on peetud.

Kuidas ja missuguste mõistetega, sõnadega aga iseloomustada kadunud antiikaja rahvaste ajajärku ajaloo? Vist ei eksiks meie palju, kui keha, vaimu sultes teda kõige kõõlakõlalisemaks nimetaksime; keskajale, võib olla ka praegusele ajale vastandiks veel, seda ajajärku ajaloo just kehakultuuriliseks nimetaksime. Eks tõesti, kuidas muidu mõista Euripidest (485 enne Kr. sündinud), ühte antiikaja geenistest, kes ideaalsemaks inimestest peab seda, kes sama käega, millega ta Iphigeeniat kirjutanud, omale Olümpia võistlustel loorberi pähe suudab võita, kuidas muidu mõista Sophoklest, suurimat traagikutest, kes võistelnud ja võitnud olümpiaadidel, kuidas muidu aru saada ja lugeda Plato'd, ideede õpetuse loojat ja Sokratesele apoloogia kirjutajat, kui sealsamas mitte meeletuleta suurt maadluspordi harastajat ja head võimlejat Plato'd! Me asume seisukohal, et veel kõrges vanaduses oli võimalik Sophoklesel kirjutada omi „Philoktetest“ ja „Ödipust Kolonosel“, Euripidesel oma „Bacchae'd“ seetõttu, et nad kehakultuuriliselt haritud rahva poegadena ilmale olid sündinud! . . .

Edasi, — kuidas muidu seletada (Homeruse järele) seda, et Odysseus ja Diomedes, üleni higised, hirmuks kõigile tänapäeva reumatismi põdejatele, pärast rasket reisu ja vintsutusi end esimesel võimalusel kohe merde paiskavad või elatanud, kõrgesti lugupeetud rauk Nestor ühes oma väljaarsti Makaooniga, väsinult tagasitules lahinguväljalt, higist niisutatuna, endid mere randa „kuivama“ viskavad, tuultest „hellitada“ lasevad (võrdl. Buckhard; samuti Winther „Körperbildung als Kunst und Pflicht“), kui mitte jälle juba noorelt karastatud ja hea vastupidamisjõuga, terviseega, klassilise keha eest hoolitsemisega, missugust antiikajal just eriti süstemaatiliselt igapäev gümnaasiumides arendati ning tulevaste suurvaimudele ka tugev tervis elusse kaasa anti. Kehakultuuriline küsimus oli tolle aja riigikorralduste põhipandvaks küsimuseks!

Tuletame ses suunas meele kas või laialt tuntud Sparta seadust kiduralt sündinud lapsi Parnase mäelt sügavasse kuristikku paisata või edasi vahest nii mõndagi ärda palvet, kus templites palutakse, et lapsed kord suureks sirgudes mitte näotuteks ei muutuks. Nii teame, kuidas amm Demaratuse naist lapsena ilusama jumalanna Helene templisse kannab ja iludust palub lapsele, — teame, et Sokrates oma inetu näo pärast võistlema ei pääse olümpiaadidele, teame, et vaenlasedki mõnikord, vangisid võttes lahinguväljal, ilusamaid kreeklasi ära ei tapnud,

jõudu ja ilu jumala anniks pidades! Kehakultuurilistest, tolle aja sihtjoontest edasi rääkides näeme, et jõuküllase keha käest nõuti veel ilu eesrinnas (mõnes osariigis kujunes välja nõnda nimetatud esteetiline võimleminegi!), Ateenis nõuti kehalt, kui ni jütelda võimalik oleks, vöörust (tekki n. n. eetiline võimlemine), Spartas sõjakust (sõjaväeline võimlemine); tunneme ka antiikilmas n. n. dieetilist võimlemist, missugune vahest arste, kui miisuguseid, ükski eriti võiks huvitada. Võrsunud valgusjõus ja kosutava õhu suudlusel tekki, kõikide aegadele mälestuseks jäetud, geniaalse Praxiteles'e jumalasarnase Hermese kuju, antiikaja eetilis-ilmavaate parim väljendaja, kelle inimkeha saanud ta vaimule kaunimaks veteselgeks hallikaks, pühamaks templikojaks, pooljumalaks meie päevadenigi! . . . Antiikaja noorsoo kasvatamise keskpunktiks sai just põhimõte: oma keha mitte häbeneda osata; tundma õppida seda keerulisemat masinatest, inimkeha mehhanismi, selle füsioloogilisi, loogilis-vaimlisi ja psüühilis-vitaalseid eluavalduisi! . . . Tõsi, sellel ajajärgul ei olnud teadus õieti veel midagi suutnud öelda füsioloogia alalt ning seepärast võiks kõiki harjutusi mitte vahest just kõige otstarbekohasemateks XX aastasajal juba pidada. Kuid veel 1903. a. p. Kr. ütleb kuulus lihas-füsioloogia eriteadlane R. du Bois-Reymond, et kehaharjutuste otstarbekohasust, mõnesuguste lihasgruppide võimet (Leistung) normeerida puht teadusliselt veel võimatu raske olevat, et siin kogemused peavad sihtjooni rajama, liikumisfüsioloogia suursaavutuseks seegi oleks, kui teadusliselt motiveerida võiks seda, mis kogemuste kaudu vastuvõetavaks on tunnustatud! — Seega me, antiikaja kehaharjutustest rääkides, neid veel teadusliselt mitte kõlbamatuteks ei või kaugeliki tunnustada (võrdl. Dr. R. Bode „Ausdruckgymnastik“). Der natürliche Instinkt und die unerschöpfliche Phantasie des Volkes (Dr. F. Rösch) — loomusund ning piiramata rahva mõttelend leidsid teid, vastavalt oma võimetele, kehaharjutustes antiikajal; pidades aga tolle aja tsivilisatsiooni kõige eeskujulisemaks!

Klassika aja kehaharrastamine oligi intellekt-rahvuse ürgjõulisema fantaasia sünnituseks, täis vaimurikkust, ilu ning meeldivust!

Lõunamaa päikese käes, kus looduse, hallikavete ning lillede asemel inimene, ennast miisugusena nähes, iludust õppis armastama, nii oma kehaliigutustes, nii kehaharrastamises, — vaimurikkust, lillede aroomi pakitudes oma tagasihoidliku inimkehale, hinge tõi kehasse, — eks sealt jäänudki ajalosse mälestused meil suurimatest vaimugeeniustest ning sportlastest ühekorraga (Sophokles, Euripides, Plato, Aristoteles, Pythagoras j. n. e.)! . . . Ja kui tänapäeva greeklased samal geograafilisel asendil ning elurõõmsad itaallased oma Rooma territooriumil meid enam nii ei vaimusta, sätendavad lõunamaa päikese kiired ega värskendavad tuulepuhangud neid rahvuseid enam tegevusse, ürgjõulisemasse ei kihuta, siis sei-

same dilemmi ees: kas on siin süüdi nende keskpäraseid vaimuanded või kehakultuuriline tänapäeva kasvatamatus? . . . — Küsimuse ees, mis ajaloolasele tihti ette võiks panna ja kellelt rahuldavalt ilagi vastust seepeale ei saa.

Kui arstid ära näidanud, kui lihtne mitmeti normeerida jõudu, kirjeldada mõnda nähtust, elundid seisakus ja kuivõrd raske seda kirjeldada töö ajal, kus sünnivad ümberkorraldused, ümbergruppimised, niisamuti raske on arusaada rahvusest, kes kord tegutses aadete kandjana, nüüd aga halbi argipäevsuse taha end peitnud. Kui üks tuntuimatest õpetlastest-arstidest kusagil kirjutanud, et kuipalju antiikaja kehakultuur seisib kõrgemal tänapäeva greeklaste, roomlaste kehakultuurist, samapalju ka nende vaimuilm antiikajal kõrgemal seisab tänapäeva greeklaste, roomlaste vaimuilmast, siis ühineme täiesti sellega ühes lisandusega, et vist ka kliimal (lõunamaa, põhjamaa) siin mingit tähtsust pole, — ning mägedelt alla libisejate, hüppajate, suusatajate, jooksjate maad on andnud meile mõnegi geenuse Björnsoni, Griegi, Sibeliuse, Knut Hamsumi ja Ibseni näol, — maad, kus kehaharrastamine koolides juba igapäevaseks tööks tehtud! Me peaksime tahes-tahtmata ühe rahva kehakultuurilisest suurvõime põhjustest rääkides otsima neid mujalt, sügavamalt (antropoloogilised mõõdud: index cranii j. n. e.), kuhu veel uurimised vähe valgustust senini kahjuks meile toonud.

Rahva iseseisvuse ärkamispäivil, selle eelpäivil ootame aga ka alati tema ürgjõudude väljendust, kehakultuurilist tõusu, selle renessansi! . . .

Olgu selleks paremaks eeskujuks kõikide aegadele antiikaja kehakultuuriline õitseae, kehakultuuriline sünn! . . .

Tartus, 14. aug. 1925. a.

Dr. H. Jürgenson.

Esimese järgu võõrastemajad
Tallinnas

„Kuld Lõvi“ | „Peterburg“

Harju tän. nr. 40 | Rataskaevu t. nr. 7
Kõnetr. 3-36 ja 18-40 | Kõnetr. 244.

Numbritoad ainult reisijatele
Hinnad 300—1000 mk.

Ed. RADIUS'e
kullasepa äri

Sauna tänav nr. 1.

Soovitab igasuguseid spordi-
võistluste auhinde, serviise ja
muid kuld- ja hõbeasju.

Professionalismist.

Professionalism ei ole meil praktiliselt üldse teostatav. Eksisammud, mis sel alal tehakse, on saatuslikud meie spordiliikumisele. Tuleb pooldada kindlat kätt nendest hoidumiseks.

Viimase nädala kestvus on meil ootamatult teravalt kujul kerkinud esile professionalism küsimus, mille üle juba suure ägedusega ajakirjanduse veergudel on piike murtud. Asja avalikkuse ette on toonud Kalevi juhatus, kes oma jalgpallimehi süüdistab rahalise tasu nõudmises võistluste eest ja faktidena ette toob kahte juhist: ühte, kus Kalevi juhatus teise seltsiga oli kokkuleppe loonud mängu asjus ja mängijad sellest rahalise tasu äraütlemisel olid loobunud, ja teist, kus selts mängijaid keelas teatud võistlustest osa võtmast, kuna tema andmete järel mängijatele pidi seal juhatusel moodamini tasu maksama. Meeste osavõtul aga ikkagi sellest võistlustest, sündis nende väliaheime seltsist, mille järelkaja praegu tugevaid laineid lööb. Eesti jalgpalliliit on sündmuse uurimiseks erilise komisjoni määranud ja kuna selle töö tulemused veel teadmatud, ei taha meie otsustega asia käigust ette jõuda, vaid jääme selle arenemist ootama. Vahepeal püüame aga selgitada üldiselt seisukohalt professionalism küsimust, tema levimise võimalust meil ja suhtumist seltskonnaga, et siis hõlpsam oleks otsust teha aset leidnud sündmuse kohta.

Põhimõttelikult ei saa professionalismis spordis eitada. Kui on näit. võimalus tasu maksta balleti artistidele, kes oma alaga spordile õige lähedal seisavad ja seda üldises asiades korras täielikult loomulikult ja soovitavaks nähtuseks peetakse, milks ei või siis sportlane tasu saada, kui ta oma ala samuti artistlikule kõrgusele on viinud ja selle nautijaid küllaldaselt leidub. Spordi tugeval rühkimisel edasi ja jõudsal levimisel on ringkonna elukutseliste sportlaste tekkimine mõõdapääsematu. Seda näeme igalpool suuremate spordirahvuste juures, Ameerikas, Inglismaal, Austrias jne. Need esitavad siis juba sporti, mis on kuni viimase tehnilise täiuseni viidud, on omapärane kunst, sport spordi pärast.

Need, elukutselised, on aga selgelt piiratud liikumisest, mille eesmärk ei ole mitte spordiartiste produtseerida, vaid laiemate rahvahulkade hingelise ja kehalise saavutusvõime tõstmine kestva sportlase treeningu ja võistluse läbi. Välised normid on mõlemal pool teadagi ühesugused, mõlemad jooksevad, hüppavad või löövad palli võrdlemisi ühtemoodi, vahe seisab ainult nende suhtumises spordi enesega. Asjaarmastajad on ainult põlluharijad, vabrikutöölised, kontoriamehnikud jne., kes oma puhkeajaga ainult enese koostamiseks ja lõbustamiseks kasutavad. Kõikumised ühest liigist teise on muidugi võimalikud ja sagedasti leiavad aset sarnased komplitseeritud nähtused, et raske on üksikut neist kindlalt ühte või teise liiki määrata.

Sotsiaalsest seisukohast vaadatuna võib tähtsust olla ainult asjaarmastaja spordil, kus energia kasutatakse oma saavutusvõime tõstmiseks loovaks tööks. Sellest seisukohast tulevad ka harilikult siis riigivalitsused, omavalitsused ja kogukonnad sar-

nastele organisatsioonidele toetuste näol vastu, kuna nad iseenesest aineliselt tulutoovad ei ole ja raskustega püsivad. Elukutseliste ülevalpidamine seisab aga muidugi tervena nende austajate kulul, kes tahavad näha oma lemmikala täiuslikumat tehnilist finessi. Loomulikult reguleerib tegelik elu ise kõige paremini siis vahekorrad ja määrab nõudmiste kohaselt elukutseliste sportlaste arvu.

Meil on seni püsinud mõlemad spordivoolud. Asjaarmastaja sport on meil õige laialdaseks, massiliseks paisunud, kuna elukutselisi, praegu ainult maadlejad ja hippodroomi ratsutajad, ikäputäis on püsinud. Huvi jahenemist on aga ka nendegi vastu märgata ja nende elukutse ei taha hästi ülevalpidamiseks jätkuda.

Viimasel ajal, ühenduses suure jalgpallispordi tõusuga meil, on meil jalgpalliringkondades tihti ainelisest tasust juttu olnud. Seda on räägitud siiski muuseas, ühenduses väljamaa kuuldustega jne. Otsekoheselt ei ole küsimus kunaski kaalumisel olnud. Nüüd on ta siiski kuidagi päevakorraks kerkinud, kuigi mitte otsekohe professionalismis elluviimise ettepanekuna, vaid süüdistusena selle varjatud kujul maksmapanemise kavatsuse vastu.

Küsimine nüüd otsekohe, kas oleks avaliku professionalismis elluviimine meil praegu praktiliselt võimalik näit. jalgpallis? Järeelkaaludes peame vastama, et ei ole. Võttes jalgpallimeeskonna, kes ühes reservidega peab olema vähemalt 15 meest suur ja arvestades iga mehe minimaalseks tasuks 15.000 marka kuus, lisaks treeneri ja muud kulud, teeks ühe elukutselise meeskonna ülevalpidamine kuus väljaminekuid vähemalt 350.000 m. Aastas annaks see 4.200.000 marka. Kuna meil aga hooaeg ainult 6 kuud vaevalt kestab, läheks tarvis iga kuu sisse võtta vähemalt 700.000 marka. Et üle 7 matši kuus läheks juba raskeks mängida, peaks iga võistlus vähemalt 100.000 m. sisse andma, ehk oletades vastast samasuguse professionaalmeeskonnana, vähemalt 200.000

marka. Seda ei anna kunaski meie kodumaa meeskondade omavahelised matšid.

Väljamaa professionaale võistlustele kutsudes muutuks aga olukord veel raskemaks. Alla 1000 dollari, 380.000 marga, ei saa praegu kätte viletsamatki. Nüüd peaks võistluse tulu juba 500.000 marga peale tõusma. See on aga meil praegu 2000—4000 pealtvaataja juures täielikult võimatu ja muutuks varsti seltskonnale kurnavaks. Seega ei ole avalik professionalism meil kuidagi teostatav ja see võib ainult ilmalinnade lõbuks jääda.

Varjatud professionalism ei ole ka meil kuidagi mõtet soetada. Sarnase tasu maksmine, et see mehi üleval peaks, ei ole meil, nagu praegu nägime, võimalik ja taskurahade maksimisest ei oleks mingit tegelikku tulu. Need paar tuhat marka, mida seltsid ehk suurte pingutuste juures saaksid kuidagi maksta mängijatele mõjuksid ainult demoraliseerivalt ja vähendaksid üldist töötahet spordilistes organisatsioonides. Samuti kaoks ära võistluste korraldamise mõte, kuna see väheldane ülejääk, mis praegu seltsidele sportimise olude lahendamiseks jääb, siis kaoks. Väheneks loomulikult võistluste arv ja sport hakkaks allamäge veerema.

Lisaks kaotaks sportlaskond seltskonna ja valitsuse toetuse ja lugupidamise, muutuks mingiks käsitöölise rühmaks, mil kultuurilises liikumises üpris väike ja tagasihoidlik paigake oleks.

See oleks kurb saatus meie spordiliikumisele ja nii kaugemale ei tohiks asi meil areneda. Kuigi praegu meil ehk vast üleliiga suure käredusega on professionalismis hädaoht üles tõstetud, tuleb siiski kindlat kätt siin pooldada. Oleks muidugi soovitatav, et meie kergemalt praegu päevakorral seisvast vahejuhtumisest üle pääsekime, kuid see ei tohi meid asjatult hellatundeliseks teha. Kui leitakse idusid, mis kasvades võivad meie spordi käekäigule hädaohtlikuks saada, siis on soovitatav ikka võimalikult kiirelt neid välja kitkuda.

Eesti jalgpallisuhted Rootsi ja Soomega

ei ole praegu normaalsed. Läänud aastal, mil meie rahvusmeeskond Stokholmis Rootsi vastu võistles, oli vahekord kõige parem. Rootsi jalgpallikindral Johansson lubas siis Rootsi meeskonda tänava kindlasti Tallinna vastukülaskäigule saata. Nüüd on suhted tugeva jalgpallimaa Rootsi, mis meile suure tähtsusega, vähemalt tänavuseks rebenenud. Praegu on teadmata, kas on selle põhjuseks asjaolu, et TJK kokku lepitud ajal vastu võtta ei saanud Gästriklandi ringkonna-liidu meeskonda või asjaolu, et liit Rootsi poolt näidatud kaasabi austerlaste Tallinna saamiseks küllalt ei hinnanud. Võimalik on, et suhete katkemise põhjuseks on ka mõlemad asjaolud kokku. Kindel on aga, et rootslased olid sarnaselt kategoorilised, et Rootsi liit läinud nädalal Gästriklandi meeskonnale enam Tallinna sõita ei lubanud

ja ka maavõistlustest Rootsi tänava midagi välja ei tule.

Teiselt poolt on veel Soome liit katkestanud suhted meie liiduga. Põhjuseks on, et kolm Soome mängijat leidsid Austria võistluse ajal eest kohatu vastuvõtu. Soome liit on kuni selgituse saamiseni keelanud ka oma klubi meeskondadel võistlemise meie klubidega. Nii ei lubatud Helsingi IFK-le sõitu Tallinna võistlemiseks Spordi vastu.

Nõuetav on, et jalgpalliliit välissuhete parandamise peale tarviltikku tähelepanu pööraks ja samme selleks nüüd astutaks ja asja mitte tulevase hooaja peale ei jäetaks. Välissuhete tähtsus on kõigile selge ja nende korrashoidmine nõuab liidu täit tähelepanu.

TJK jalgpallivälja avamine.

2000 pealtvaatajat. - Koondusmeeskond - TJK 3:0.

Foto Akel.

16. augustil sündinud TJK välja avamine läks sensatsioonimaigulise elevuse juures. Mõni tund enne avamist läks pealinna mööda laiali Esmaspäeva kõmuliselt ülespuhutud teade professionalismi üle. Suurele publikule oli see kui välg selgest taevast. Kahtleva küsimuse peale vaatamata, kas välja avamine üldse sünnib, oli kohale ilmunud 2.000-nde pealtvaataja ümber. See on rõõmustav hulk, mida Tallinna spordivälja tänavu harilikudel sündmustel tihti ei ole näinud.

Olukorra selgusetuse tõttu jäi pidulik avamistseremonia ära, kuna välisminister K. R. Pusta ja olümpia komitee liige A. Anderkopp ära jäid. Nimekatest pealtvaatajatest, kes uuele väljale oma visiiti tegemata ei jätnud, olid J. Laidoner, riigikontrolöör A. Oinas, välisministeeriumi administratiiv-osak. juh. Markus j. t.

Kuna Kaleviga tema mängijate stardiloo tõttu läbirääkimised viimase hetkeni kestsid, siis nihkus võistluse algus määratud aja pealt edasi.

Ootavad pealtvaatajad silmitsesid tribüünilt välja noort sammetirohelist muru, vaikset merd ja Viimsi randa. See on TJK väljal spordipublikule üheks uudisvõimaluseks. Jalgpalliliidus on juba kõneldud, et väljavaate võlvus olevat sarnaselt suur, et see isgi tähelepanu mängu pealt ära tõmmata. Antakse tagantjärele nõu, et tribüüni fassaad oleks pidanud olema vastu Kadriorgu. Teisalt aga tähendatakse, et mere vaatlemine olevat lohutuseks halva mängu puhul...

Meeskonnad olid juba aegselt väljal. Neist koondusmeeskond täpses koosseisus, isegi Brenner oli küllalt hoolikas, et varamehena dressis valmis oli. TJK-l puudus O. Silber, kelle jalg eelmisel võistlusel saadud löögist veel ei olnud paranenud. Meeskondi oldi juba küllalt silmitsetud kui lõpuks ka välja avamine kätte jõudis.

TJK esimees A. Mänd läks päevakorral olevast konfliktist lühidalt mööda, andis siis väikese ülevaate oma klubist ja tõmbas TJK lipu masti. Klubi embleem — lõvi, kes käpa all hoiab nahkkuuli, nägi lipu rohelisel kangal nägusana välja. Lipu masti tõusmisel, see oli k. 7.03, kõlasid rahvushümni helid, mis silmapilku jumesitasid.

Vahenditult sellele järgnes kalevipoja R. Pöderi vile meeskondadele. Sündis poolte valik, mille võitis TJK. Alglöögi eel lasksid mõlemad kaptenid — B. Rein koondusmeeskonna ja A. Silber vend Otto asetäitjana TJK omana — oma meeskondi kuuldavale tuua tervitushüüde.

Mängus oli koondusmeeskond algusest peale peremees. Pihlaka sissejuhatav läbimurre (7. min.), siis Oss-Kihle poolt saavutatud nurgalöök (9. min.) ja veidi edasi lööb Ellmann (11. min.) 1:0. Ellmannil uuesti võimalus (20. min.), kuid viivitab ja laseb Kürbisel pallile heita. Üpraus saadab parentiiva söödust pommi (21. min.), mille Kürbis vahvalt püüab. Ellmanni kiire läbimurre (24. min.), kuid A. Silber ei keeldu jala tahapanemisest, mida vilemees palli langetamisega lahendab. Läbitungiga vastab tsentrforvardit mängiv Vinter (25. min.), selle likvideerimisel saavad tööd Javorski ja Lass. TJK poolt



Kalev-Spordi koondusmeeskond, kes TJK välja avamisel esines ja suuremaid laineid löönud. Vasakult: Kaljot, Liivar, Pihlak, Javorski, Rein, Lass, Väli, Einmann, Ellmann, Üpraus, Kihlefeldt.

uus Vinter — E. Pöderi püstitab (34. min.), mida Liivar küll vabalt, kuid viimasel hetkel hävitab. Jürgensoni ofsaid ei leia märkimist, kuid Einmann jõuab hädadohtu veel hoida korneriga (40. min.), mis TJK-le esimeseks oli. Poolaeg 1:0.

Lahtilöögi järel on Pihlak kohe läbi tunginud ja seisab Kürbisega vastastikk. Löök pörkab aga Kürbisest korneri. See tuleb tubli ja situatsioon muutub veel paremaks, kuid Pihlak lõpetab selle väravasse mineva palli saatmisega veel väravajoonelt out'i! 12. ja 14. minutil on TJK veel kahel korral kardetavalt läbi tunginud, mis ainukeseks väljavõtteks koonduse tüsedast pealetungist. Löödi mööda, vastu väravavahti ja vastu posti, kuid sisse saadi vähe. 19. min. löi Pihlak koosmängu järel Ellmanniga 2:0 ja 28. min. Üpraus Pihlaka dribblingu ja viimase vastu väravavahti löögi järele 3:0. Löödi ka neljas värav Pihlaka poolt (36. min.), kuid see tunnistati asjatult ofsaidiks. Viimane ala näib R. Pöderile raskusi tekitavat, millest teda usutavasti põlastab uus ofsaidi määrus. Lõpuosas voolasid koonduse kombinatsioonid pea vahetult TJK värava ette üles, kuid lööke oli vähe ja needki ei õnnestunud. Lööke takistas ka osaliselt välja üleliigne pehmus. Nurgalöögid olid 6:2 koonduse heaks. Tagajärg 3:0 oli koondusmeeskonna poolt mängukäigu järele enam kui teenitud.

Võistlus oli liidumeeskonnal, kuna koondusmeesk. seda kujutas, ta senistest treeningmatshidest üks paremat. Peaaegu rahuldavalt kiirust, energiat ja koostööd, kuid kahtlematult tahaks seda veel rohkemal määral näha. Eriti edurivi koostööd: Pihlak oli seekord küll vähem isikas kui harilikult, kuid siiski veel liialt rohkelt. Enam koostööd ja võimaluste andmist Üprausile! Ellmannil on kiirus paranenud, kuid rohkem lööki! Lätlased teevad ikkagi veel rahutuks ja see oleks ka ränk löök — kui nüüd meeskond Lätile kaotaks.

Avamisvõistlusele järgnes meeste saunasõit ja siis koosviibimine. Viimasel olid kõik TJK jalgpallimehed ja juhid, küllalistest koondusmeeskond, A. Luugenberg jalgpalliliidust ja spordipresse esitus. Esimene „elagu“ toodi kuuldavale spordiajakirjanikkudele. M. Miller kõneles õige

laialdaselt spordi ajakirjanduse tähtsusest ja mõjust, eriti praeguse raske momendi puhul. Vastas meie vanem kolleega H. Tammer, kes kinnitas, et spordiajakirjanikud võtavad ka nüüd küsimust objektiivselt. A. Luugenbergil oli juhus sõna võtta TJK annetuse puhul jalgpalliliidule, mis esialgselt oli ette nähtud tasusummana Kalevile. Kõnelesid veel rida mängijaid, nii O. Silber ja G. Vain. Nemad ei suutnud ette kujutada, et koosviibivad mängijad tõeliselt oleks mingid profid — sõna, mis praegu lennus. Vain kõneles peale selle TJK väljast pateetiliselt kui jalgpallitemplist. Loeti ette tervitustelegramme, mille ritta oli asetatud ka Kalevi keeldumistelegramm. Lõpul kippus meeleolu juba paiguti sentimentaalseks minevat. Kihlefeldt rääkis, et need mängude poolteist tundi on ainsaks ajaks, mil ta unustab kogu muu elu, naise ja lapse, võistlusele järgneb vahel ka koosviibimine, millel võistluse haaravaid momente veel meele tuletatakse. Siis algab jälle elu, igapäine elu — kuni järgmise võistluseni, mis on mehele oma võitlusega heledamaks leegiks. See on jalgpallimehe elu.

LÄTI-EESTI MAAVÕISTLUS

PEETAKSE

KESKNÄDALAL,
26. AUGUSTIL

EESTI JALGPALLI LIIT.



100 mtr. finish esivõistlustel. Paremalt võitja Keskiüll, edasi Laabent, Viin ja Kitsing.

Aastast juubeli

võib märkida E. Spordilehe toimetuse lehe ilmumises uuel kujul. See oli läinud aasta 20. augustil kui leht uute põhimõtete järel toimetatuna sportlaskonna kätte ilmus. Nüüd on leht ilmunud sarnasena 53 korda ja näib praegu kindlustatud olevat, et see kuju ja laad E. Spordilehel püsima jääb. Muidugi võib ta suurelt täieneda ja mitmekülgsemaks muutuda, see oleneb suurelt sellest, millise huviga sportlaskond ise oma häälekandja saatusest osa võtab ja aitab teda edasi rühkida.

Meil ei ole praegu põhjust kurta, et sportlaskond E. Spordilehe vastu külm oleks, uusi sõpru tuleb iga päevaga juure, kuid kõiki, kes E. Spordilehe levinemiseks ja huvi äratamiseks tema vastu omalt poolt tahavad kaasa töötada, tervitab E. Spordilehe toimetus. Liitugem kõik tugevalt E. Spordilehe ümber, vastastikune vaadete valgustamine selle veergudel eemaldab kõik arusaamatused meie keskel ja muudab meie ühtlaseks tugevaks pereks!

Toimetus.

Eesti esivõistlustest jalgpallis

võtab osa 7 meeskonda. Toimetatud loomisise järel kohtavad meeskonnad esimesel kahel ringil järgmiselt:

Narva Võitleja — Kalev;
TJK — Nõmme Kalju;
Sport — Kalevipojad;
Pärnu Tervis — Narva Võitleja;
Kalev — TJK;
Nõmme Kalju — Sport;
Kalevipojad — Pärnu Tervis.

Meeskonnad langevad välja kahe kaotuse saamisel. Võistlused algavad täies ulatuses peale Poola—Eesti maavõistlust, see on septembri esimesel nädalal.

Professionalismi küsimuse selgitamine.

oli päevakorral jalgpalliliidu teispäevasel koosolekul. Kanti ette Kalevi siüdistuskiri, mille järel leiti, et seal esitatud asjaolud liidule seisukoha võtmiseks veel küllaldased ei ole, milleks uurimine toime pannakse. Seniks lubati Kalevist kõrvaldatud mängijatele endiselt edasi stardivabadus, kuna nad teistesse seltsidesse kuumisel ka lähedal olevad liiduvõistlused saavad kaasa teha. Ainult juhusel, kui nim.

mängijad peale Kalevist väljaheitmist ühegi teise seltsi liikmed ei ole ega teistesse seltsidesse ka ei astu, ei saaks liit neid oma võistlustel liidu värvide all esitada.

Siüdistuse uurimine anti sellekohase komisjoni kätte, kuhu kuuluvad A. Luugenberg, Narva Kalev ja Rutopõld, Tall. Sport. Ühelt poolt arvati, et küsimuse selgitamine võtab kuu kuni kaks, teiselt poolt aga, et seda vast juba tulevaseks nädalaks on võimalik lõpule viia.

Ringkondade finaali.

Pärnu Tervis — Narva tennis-hockeyklubi 5:0.

Pühapäeval peeti Pärnus Esplanaadi väljal ringkondade finaali Pärnu Tervise ja Narva tennis-hockeyklubi vahel.

Sellest teatab meile võistluse vahekohtunik J. Hargel järgmist. Tervis, kes veel tüsedamat mängu näitas kui Tall. Võitleja vastu, võitis 5:0 — see on sama tagajärjega, mis Tall. ringk. võitja Võitleja üle. Samuti oli ka nüüd poolaja resultaat 1:0. Teisel poolajal läks Tervis suure hoogu ja lisas neli väravat juure. Võistlust oleks paremini iseloomustanud siiski tagajärg 2:0 või 3:1, kuna kaks väravat oli Narva väravavahi suurte vigade otsekohene tagajärg.

Pealtvaatajaid oli õige rohkest. Sissetulek oli 25.000 m. ümber, mis aga siiski kõiki kulusid ei katnud, kuna meeskonna sõit Narvast Pärnu ja tagasi ühes võistluse korraldusega vähe rohkem maksma läks.

Oma võiduga on Pärnu Tervis Eesti ringkondade meister ja pääseb määrustiku põhjal 1. klassi.

Jõgeva Kalju,

hoogne Tartumaa meeskond, kavatseb ette võtta pikemat võistlusreisi mööda kodumaad. Ette on nähtud võistlused Tapa Spordiga, Rakvere Kaleviga, Jõhvi kaitseliidu kompaniiga, Narva Kalevi, tennis-hockeyklubi ja Võitlejaga, siis veel kolme Tartu meeskonnaga. Maavõistluse ajal Lätiga tulevad nad pealinna võistlust pealt vaatama ja peavad ka siin võimalikul korral võistluse. Varemalt on sõitnud üksikud Kalju mängijad (Abram, Bestman j. t.) pealinna vaatama viimast võistlust austerlaste vastu.

Narva Astra — Toila haridusseltsi spordiosak. 4:1.

16. aug. kohtasid Toila jalgpalliväljal Narva Astra ja Toila haridusseltsi spordi-

osakonna esimesed meeskonnad. Tagajärg 4:1 Narva Astra kasuks on teenitud, kuna Astral mäng kombinatsioonirikkam ja ühtlasem. Jalgpalliväli oli halb ja ilma piirijooneta. Esimesel poolajal oli mäng täielikult Toila värava all, kuna Astra väravavaht palli ainult kaks korda katsuma sai. Poolaeg andis tagajärje 2:1. Teisel poolajal oli mängutempo kiirem ja mäng vahelduvam. Lõpuminutitel oli Astra jälle täielikus ülekaalus. vi

Pärnu jalgpall.

15. aug. võistlesid Vapruse ja Tervise teised meeskonnad Vapruse võiduga 2:1 (2:0). Esimese värava saavutas Vaprus penaltyst. Mõlemad löi Fabrit, Tervise poolt Kuuter. Mängu juhtis Hendrikson 2, PJK.

PJK 2 — Sindi Kalju 2 kohtasid 16. aug. tagajärjega 3:1 (2:0) PJK võiduks. Viistas H. Ploom, PJK.

Teised tagajärjed: garnison — Vaprus 2:0 (1:0); PJK — garnison 1:1 (0:1).

A. P.

Läti esivõistlused kergejõustikus.

Võistlusi on peetud 2 pühapäeva järjestikkude Riias, 9. ja 16. augustil. Kolmas võistluspäev on 23. augustil Liibavis. Tagajärjed on seni olnud järgmised:

60 mtr. — 1. Gedvillo 7,3; 2. Bergs 7,3; 3. Vilke.

400 mtr. — 1. Muzis 52,8; 2. Fröhlich 53,2; 3. Deksheneeks 55,8.

800 mtr. — 1. Muzis 2,07,5; 2. Fröhlich 2,08,2; 3. Deksheneeks 2,10,0.

1500 mtr. — 1. Cimmermans 4,21,8; 2. Motmillers 4,22,4; 3. Dauguls 4,23,4.

5000 mtr. — 1. Motmillers 16,02,5; 2. Cimmermans 16,02,7; 3. Petkevitch.

4×100 mtr. — 1. Union 45,6; 2. LSB 46,4; 3. Mars 47,0.

Kaugus — 1. Bergs 6,54; 2. Jekkals 6,25; 3. Veinbergs 6,24.

Kõrgus — 1. Jekkals 1,69; 2. Vilneks 1,65; 3. Bergs 1,65.

Teivas — 1. Grapmans 3,20; 2. Poma 3,10; 3. Pinka 3,00.

Kuul — 1. Vitols 13,28; 2. Kibilds 12,48; 3. Tshushe 12,12.

Ketas — 1. Jordans 40,27; 2. Muzis 37,53; 3. Tshushe 36,57.

Oda — 1. Kibilds 49,67; 2. Zaks 47,78; 3. Rode 42,86.

60 mtr. naistele — 1. Hmõsovskaja 8,5; 2. Leepin 8,6; 3. Karlson.

Kõrgus naistele — 1. Hmõsovskaja 1,35; 2. Linkum 1,30; 3. Leepin 1,30.

Oda naistele — 1. Karlson 29,10; 2. Hmõsovskaja 27,28; 3. Krumin 21,81.

— **Mõisakülas** võitis 16. augustil sealse tuletõrjijate seltsi spordi osak. meeskond Viljandi spordiühingu üle 3:1 (2:1), mis kena saavutus. A. E.

— **Jõgeval** kohtasid pühapäeval kohaliku Koidu ja Laiuse meeskonnad. Võitis Koit 5:1 (1:0). Juhtis J. Visnapuu, Jõgeva Kalju. Samal päeval võitis veel Koidu 2. meesk. n. n. „kelmiküla“ meeskonna üle 9:0. Viistas J. Kustlov, Kalju. J. K.

— **Surjus** võistlesid 16. aug. sealne Pärnu Vapruse osak. ja Kilingi-Nõmme Oõlme. Võitis Oõlme 1:0.

— **Rakkes** kohtasid 16. aug. kohalikud kaitseliidu kompanii ja Spordi meeskonnad. Võitis Sport 4:1 (2:0). — Zi.

E. Spordilehe maleosakond jääb ruumi puudusel käesolevast numbrist välja.

Läti meeskond Eesti vastu.

Tugevdatud koosseis. — Barda'd esitatud.

(E. Spordilehe Läti kaastööliselt.)

Läti jalgpalliliit otsustas Eesti vastu esitada meeskonna järgmises koosseisus: Jurgens (RFK); Gravels (RFK) — Lauks (Amatiers); Sokolovs (RFK) — Rud. Barda (RFK) — Fogels (Kaiserv.); Abrams-Timpers (möl. RFK) — Stantshiks (Kais.) — Bersinsh (Union) — Pavlovs (RFK).

Koosseisus on 7 meest RFK-st, 2 Kaiser-valdist, üks Amatiers'ist ja üks Union'ist. Kaitses on Lauks asetatud Svistunenکو (JKS) asemele, kuna viimase jalg on veel haige Läti-Soome maavõistlusest saadik, mil ta mängust jalava töttu lahkuma pidi. Kokkuvõttes on Läti meeskond toodud koosseisus tugevam kui Soome vastu. Barda' de kaardiväest on tseptrhalf Rudi meeskonda asetatud, nagu seda kohe võistluse järele Soome vastu eeldati. Löögittehnik Stantshiks on pandud tseptrforvardiks Soome mängus end nõrgavõitu näidanud punapealise Sheibelsi asemele. Stantshiks, kel tähepandav juhi oskus ja löögivõimikus, on lätlaste suur lootus lähedal oleval maavõistlusel. Üldiselt on Läti meeskond Eesti vastu moodustatud seltside suurema koalitsiooni alusel kui Soome vastu. Lätlased ei taha võistlust Eestile kaotada, vaid arvestavad ennem võiduga. Meeskond on kõvas treeningus ja ta peale pannakse suur lootusi.

*

Sarnane on E. Spordilehe Läti kirjasaatja raport. Maavõistlus Lätiga leiab aset tuleval kesknädalal, s. o. 26. augustil TJK väljal ja seda juhivad Eesti-Soome võistlusest tuntud vahekohtunik ungarlane Jozsa Imre.

Eelolev maavõistlus on meile senisest kahest veel kaaluvam. Tõsiasi on, et senised võidud Leedu ja Soome üle kohustavad veel suuremale — ka Läti võitmisel. See on pähhkel, mida Eesti jalgpallimehed veel lahti teha ei ole suutnud. Kolmest maavõistlusest Lätiga on kaks lõppenud viigiga ja läinud aastal kaotasime 0:2. Tänavu, mil meie meeskond võrdlemisi rahuldavas vormis, peaks edu küll võimalikum olema kui kunagi varem. Kuid edu võime saavutada ainult raske ja visa võitlusega, kuna lätlased meile tuntult on tüsedad vastased.

Eesti meeskond Läti vastu esineb samas koosseisus, mis Soome ja Austria vastu. Selle meeskonna, ja meie spordi publiku vahel on seni valitsenud kooskõla, mis samal poolehoiul ja ergutusel ka seekord end maksuma võiks panna. Vastupidist võib juhtuda ainult siis, kui lõnn meile täiesti armutu on või meeskond tarviliku andumusega võistlusesse ei astu.

Eeloleva nädala juhtmotiiv on seega: **Läti või Eesti?**

E. Spordilehe ennustusvõistlus.

Millisena kujuneb Eesti — Läti maavõistlus?

Probleem meie jalgpalliennustajatele.

Eesti—Läti maavõistlus jalgpallis, mis meeli vast pinevamal hoiab, kui seni ükski muu jalgpalli sündmus tänavu, ei ole enam mägede taga. Sel puhul asetab E. Spordileht oma lugejate ette lahendamiseks probleemi, millel laialdane huvi on ei tohiks puududa. See on nimelt ülesanne meie jalgpalli ennustajatele, kelle puuduse kohta meil seni kaebata ei ole tulnud. Nüüd pakub E. Spordileht neile avaliku võistluse näol enese täiemääralise väljendamise võimaluse.

E. Spordilehe käesolev ennustusvõistlus on toime pandud välismaa rohke eeskujuga järele. Meie jalgpalli „spetsidel“ ei ole ees suurem ega vähem ülesanne, kui prohvetina ennustada, missugusena kujuneb tänavune Eesti-Läti maavõistlus.

Prohvetitele on siin avatud nende võimete laialdane esiletõmine: ennustusvõistlusest osavõtjatel, keda loodetavasti rohkelt on, tuleb enam-vähem täielik pilt luua 26. augusti suurvõistluse käigust. Tarvilik on lõpuresultaat, poolaja seis, siis väravatelööjad Eesti poolt (kui neid üldse on) ja lõpuks mängu lühike kirjeldus, nagu iga ennustaja seda suudab oma ettekujutuse järele esile manada.

Ennustusi hindab E. Spordilehe toimetuse, kuna peale selle auhinna paremale, s. o. mängu tegeliku käigule vastavama ennustuse eest on Kalevi firma poolt suur karp shokoladi.

Allpool on lisatud sedel, mis ennustusvõistlusest osavõtjatel täita tuleb, siis välja lõigata ja saata E. Spordilehele, Tallinn, postkast 70 või ära anda toimetusesse Gonsiori t. 4.

Soovitav on, et osavõtt provintsist tuleks sama tihe kui pealinnast. Mõlema poole shansse õige ennustuse tegemisel

peame täiesti võrdseteks, mis praegusel korral lubab provintslasi samal määral õige prohvet olla kui pealinnalasi.

Ennustuste ärasaatmise viimaseks tähtajaks on maavõistluseelne päev, s. o. 25. august.

Eesti—Poola maavõistlus

peetakse Tallinnas 1. septembril. Poolakad peavad meil veel teise võistluse, s. o. 2. septembril, mil Tallinn esineb Väike-Poola vastu. Enne võistlusi Tallinnas poolakatel maavõistlus Soomega Helsingis.

Meile on võistlus Poolaga järjekorras poolest teine. Esimese — 1923. a. kaotasime 1:4. Poolakad on tänavu eriti kõrges vormis ja nende mänguklassi hinnatakse lähedana Ungari omale. Seda tõendab ka Poola üksikute meeskondade edu, kes korduvalt löönud paremaid Viini professionaalmeeskondi, nende seas on Pogon (Poola meister) võitnud ka Austria meistrit Hakoahi.

Kalev 2 — Võitleja 5:0.

Peale Kalevi kaotust 1:2 Spordi väljal 16. augustil tasuvõistlus läks varapealelõunalise päikese kõrvetusel võrdlemisi loju tempoga. Ka polnud meeskonnad oma täielikkudes koosseisudes, mängides a'gul mõlemad 10 mehega, kusjuures Võitleja „tugevdatud“ oli Spordi väravavahist Uulisti poolkaitses. Võitleja poolkaitses debüteerisid seekord uued mehed, mille töttu ta harjumatu oli edurivi ja kaitses vahelise kontakti pidamisel. Ka Kalevi poolkaitses töötas puudulikult, kusjuures ootamatult nõrgana peatult ringi jooksis Maasik, siin seal vihaga foule tehes. Siiski töötas Kalev suurema innuga, võttes initsiatiivi ju algsinutitest oma kätte ja tõstes väravate bilansi poolaja vileks 4:0 peale, mida teine poolaeg täiendas 1:0 võrra. Ka Võitlejal oli rida „arvärava“ võimalusi, enamjagu paremsisemise Koppeli läbimurdel, ning Võitleja domineeriski teisel poolajal, kuid... Väravad tulid algatatuna E. Fischerist ja lõpetatuna Vaharist 2, 24, 33, 37 ja 58 min. Võitleja oli moraalselt löödud juba esimesest väravast. Nurgalöögid 5:5 (2:2).

Vahekohtunik J. Kihlefeldt, Sport, katsetas mängujuhtimist tribüünilt ja päris õnnestunult.

— **Urugaallased** jõudsid Euroopa 25. veebruaril 27 mängijaga. 105 päeva jooksul on nad Euroopas pidanud 31 võistlust, millest 21 võiduga lõppesid, 6 viigi andsid ja nelja tagajäreks kaotus oli. Urugaallaste võitjateks osutusid Bartseloona (1:2), Praaga Sparta (0:1), Belgia (1:2) ja Bartseloona F. C. Euroopa (1:2). Meeskonna parim väravakütt on Petrone, kes kuuel võistlusel üksi 21 väravat lõi. Meeskond on külastanud 9 riiki. Turnee andis puhasükasu 300.000 Pr. franki (6 milj. mk. ümber), mis tarvitatakse Montevideo staadioni restaureerimiseks.

E. Spordilehe ennustusvõistlus Eesti-Läti maavõistluse kohta.

Sedel tuleb täita, välja lõigata ja 25. augustiks ära saata.

Tagajärg ühes poolaja seisuga:

Väravalööjad Eesti poolt:

Mängukäigu lühike kirjeldus:

Saatja nimi ja aadress:

Ujumisvõistlused Tartus.

Läinud pühapäeval korraldas Tartu veespordi klubi ujumisvõistlused Tallinna ja Tartu vahel, mis saavutuste mõttes ülihästi õnnestasid ja ka Eesti rekordidest paremaid aegu andsid. Ekraaveliudu määruste põhjal ei saa aga Emajõeel püstitatud tagajärgi Eesti rekordideks kinnitada, kuna jõgi võrdlemisi kiire jooksu omab. Kuigi arvesse võtta voolu soodustust, oleks normaalsetes oludes võistlustel võinud siiski mõned uued Eesti rekordid kujuneda, kuna mitmedki ajad sedavõrd tuntuvalt Eesti rekordidest paremad olid.

100 mtr. vabalt ujus E. Ernesaks, Tallinn, 1.20,4; 2. Pärl, Tartu, 1.23,6; 3. Mikrov, Tallinn, 1.33,7.

100 mtr. vabalt naistele — 1. Rosenberg, Tallinn, 1.51,1 (parem kui Eesti rekord). Tartu parem naisujuja Kull katkestas võistluse.

100 mtr. rinnuli — 1. V. Ernesaks, Tallinn, 1.31,5; 2. Olbrei, sama, 1.52,7.

100 mtr. rinnuli naistele — 1. E. Laubach, Tallinn, 1.51,4 (parem kui Eesti rekord); 2. Laas, Tartu, 2.11,8.

100 mtr. seljali — 1. Pärtelson, Tallinn, 1.42,8; 2. Pokats, Tartu, 2.01,9.

100 mtr. seljali naistele — 1. C. Tellmann, Tallinn, 1.50,1 (eriti hea saavutus, kuna Eesti rekord on 1.58,4); 2. Tresnova, Tartu, 2.10,8.

400 mtr. vabalt — 1. H. Raig, Tartu, 7.08,0; 2. Pokats, sama, 7.41,5.

Veepalli võistlus Tallinna ja Tartu vahel lõppes eelmise kasuks 4:2 (2:1).

Üldiselt võitis Tallinn 30 punktiga Tartu 17 punkti ees.

Soome esivõistlused ujumises

peeti 8. ja 9. augustil Kotkas. Tagajärjed olid järgmised:

100 mtr. vabalt — 1. Jegorov 1.08,2; 2. Palonen 1.11,7; 3. Reingoldt 1.13,3.

200 mtr. rinnuli — 1. Aaltonen 2.58,9 (uus Soome rekord); 2. Reingoldt 3.05,6; 3. Lindgren 3.07,6.

100 mtr. seljali — 1. Peltonen 1.28,4 (uus Soome rekord); 2. Reingoldt 1.23,3; 3. Sarvanto 1.34,9.

500 mtr. vabalt — 1. Salmi 7.52,7 (uus Soome rekord); 2. Koskinen 7.54,0; 3. Mallenius 8.17,4.

1000 mtr. vabalt — 1. Virtanen 19.00,0;

2. Mallenius 19.01,0; 3. Koskinen 19.20,0. 50 mtr. vabalt algajatele — 1. Veijo 32,9; 2. Ahlqvist 33,1; 3. Tiitola 33,8.

100 mtr. vabalt naistele — 1. R. Lehtinen 1.39,4; 2. A. Lehtinen 1.45,7; 3. Heilin 1.46,4.

Ameerika esivõistlused ujumises

peeti Seattle'is. Weissmüller ujus neil võistlustel 100 yardi 50,4, mis ilmarekordiline aeg. Saavutust ei saada aga sellena kinnitada tugeva pärituule tõttu.

Tagajärjed olid: 440 y. Weissmüller 5.22,5; 440 y. rinnuli Skelton 6.30; 300 yardi (100 yardi vabalt, 100 y. rinnuli ja 100 y. seljali) Glancy 4.04,2; 1609 mtr. (1 miil) Glancy 24.27,4; 220 y. seljali Lanfer 2.50.

— Arne Borg on viimati jälle uusi ilmarekordid ujunud. Nii ühes miilis (1609 mtr.) 21.32, kuna ta aeg selle distantsi sees 880 yardi kohta 13:15 on samuti uus ilmarekord. Päev varem ujus Arne 400 yardi 4.37,1, kuna senine Weissmülleri päralt olnud ilmarekordi aeg on 4.40.

— Battling Siki neegerpoksija, kes New-Yorgis hiljuti noaga haavata sai ja selle järele haigemajast põgenes, on nüüd juba võistelda jõudnud. Sel matšil Joe Silvani vastu diskvalifitseeriti aga Siki 8. roundil. Ühtlasi tuleb tal kolmekümne päeva jooksul Ameerikast lahkuda.

— Olümpia mängu on modernajal peetud kokku 8. Neil on kõige suuremat osa etendanud ameeriklast. Kaheksa olümpiaadi kergejõustiku 190-nest esimesest võidust on P.-Ameerika Ühisriigid omandanud 109; järgnevad Soome 27, Suur-Briti 24, Rootsi 8, Kanaada 4, Itaalia 3, Austraalia 3, Prantsuse 3, Lõuna-Aafrika 3, Greeka 2, Ungari 2 ja Norra 2 võitu.

— Bill Johnston, Kalifornia tennistäht, on löönud olümpiavõitja Vincent Richardsi viiesetilises matšis 6:3, 6:4, 3:6, 6:8, 9:7.

SUUR LADU kirjutusmaterjali- ja kantselei- tarbeasju PHILIPP SCHAEFFER

Tallinn, Harju tän. 21 — Kõnetr. 12-12.

Ainumüük Eestis:



„UNDERWOOD“ kirjutus-
masinaid
„DALTON“ }
„LIPSIA“ } arve-
„HANNOVERA“ } masinad
„MERIVAARA“ Soome tulekindlad
rahakapid
„MONAX“ paljundamisaparaadid.

M. Andreesen

Meesterahva
rätsepaäri

Tallinn, Rataskaevu tänav nr. 14.
Kõnetraat 17-54.

A./S. BALTI SPORDIRIISTADE VABRIK

Asutatud 1913. a.

TARTUS, Aurulaeva tän. nr. 1

on täielikum spordiabinõude vabrik Eestis. Soovib mõõdukate hindadega abinõusid kõigi spordialade jaoks. Abinõud seisavad täielikult väljamaa paremate firmade saaduste kõrgusel.

Esitaja Tallinnas: O/ü „ESTO“, Pikk tän. 47.

Illustreeritud hinnakirjad saadetakse soovijatele maksuta.

O.-ü. „ESTO“

Pikk tänav 47 TALLINNAS Kõnetraat 10-02
Suurem spordiäri Eestis.

Soovib spordiabinõusid kõigil aladel täielikumas väljavalikus ja tuntud headuses, spordikirjandust ja Eesti paremate sportlaste ülesvõtteid.

Shokoladisaadused



on meie suursportlaste poolt
lõpupeetavamad.

Graveerimise, emailleerimise ja
kullasepa töökoja

R. REKKOR

Tallinnas, Niiguliste tän. 18
(hoovi peal) valmistab kõiki-
dele spordi liitudele, ühingu-
tele — rinnamärke, ohviiseri-
dele kokarde ja irafarette.

E. SPORDILEHE

tellimisi

võetakse vastu kõigis
postikontorites ja
lehe talituses

TALLINN, GONSIORI TÄN. 4